

Identyfikacja wybranych genów związanych z typem wzrostu roślin ogórka (*Cucumis sativus* L.)

Okres realizacji zadania: 2023 rok

Miejsce realizacji zadania:

Katedra Genetyki Hodowli i Biotechnologii Roślin
Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Kierownik zadania:

prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski

e-mail: grzegorz_bartoszewski@sggw.edu.pl

Główni wykonawcy:

dr inż. Renata Słomnicka, dr inż. Aleksandra Korzeniewska, dr inż. Helena Olczak-Woltman

Cel zadania

Identyfikacja wybranych genów odpowiedzialnych za typ wzrostu roślin ogórka oraz opracowanie markerów molekularnych dla zidentyfikowanych genów, potencjalnie przydatnych w hodowli twórczej tego gatunku

Cele zadania w 2023 roku

1. Ocena fenotypowa rodzin F₃ wytypowanych populacji mapujących ogórka i rozmnożenie linii rodzicielskich
2. Genotypowanie przez sekwencjonowanie i z wykorzystaniem markerów PCR populacji mapujących ogórka
3. Mapowanie genów typu wzrostu roślin ogórka i wstępna analiza ekspresji zidentyfikowanych genów

Cele zadania zaplanowane na 2023 rok zostały w pełni osiągnięte

Materiały i metody

Materiał roślinny

- Trzy populacje mapujące ogórka F_2 wraz z rodzinami F_3 oraz linie rodzicielskie tych populacji, tj.: L500, L504, L505 i L511

Metody badawcze

- **Ocena fenotypowa** przygotowanie i wysiew nasion do wielodoniczek, uprawa roślin, ocena wizualna typu wzrostu roślin
- **Analiza statystyczna** test χ^2 dla danych oceny fenotypowej i genotypowej populacji mapujących $F_{2:3}$
- **Rozmnożenie linii rodzicielskich** uprawa roślin w szklarni, wykonanie samozapyleń, zebranie nasienników i pozyskanie nasion
- **Genotypowanie przez sekwencjonowanie** izolacja i ocena jakości DNA, genotypowanie DArTSeq, konstrukcja prób zbiorczych DNA, sekwencjonowanie Illumina Novaseq, ocena jakości danych sekwencjonowania FastQC
- **Testowanie markerów PCR** projektowanie starterów program Primer3, reakcja łańcuchowa polimerazy PCR, trawienie restrykcyjne ampliconów, elektroforeza agarozowa
- **Analizy bioinformatyczne** identyfikacja polimorfizmów SNP i INDEL, mapowanie polimorfizmów na genomach referencyjnych
- **Konstruowanie map genetycznych** dla każdej z trzech badanych populacji, program JoinMap 4.0, przypisanie grup sprzężeń do genomów referencyjnych, analiza BSA-seq, identyfikowanie genów kandydackich w bazie CucurbitGenomics v2
- **Analiza ekspresji genów** izolacja RNA, synteza cDNA, analiza RT-qPCR, analiza wyników metodą $\Delta\Delta C_t$

Wyniki

Ocena fenotypowa rodzin F_3 trzech populacji mapujących F_2 ogórka i rozmnożenie linii rodzicielskich

- Ocenę typu wzrostu rodzin F_3 populacji uzyskanych z krzyżowania linii L504, L505 i L511 z linią L500 wykonano w tunelach foliowych. Ocenę wykonano w fazie 2-4 liści właściwych
- Ocena w tunelu foliowym była jednoznaczna dla:
  - 58 rodzin F_3 L500 × L504 – 40 segregowało, 18 nie segregowało
  - 76 rodzin F_3 L500 × L511 – 53 segregowało, 23 nie segregowały
- Dla rodzin F_3 L500 × L505, z powodu niejednoznacznej oceny w tunelu, wykonano dodatkowo weryfikację wyników w szklarni, łącznie oceniono:
  - 66 rodzin F_3 L500 × L505 – 42 segregowało, 24 nie segregowały
- Analiza statystyczna danych dla populacji $F_{2:3}$ potwierdziła, że zmieniony typ wzrostu roślin we wszystkich populacjach jest warunkowany przez pojedyncze geny recesywne
- Rozmnożono linie L505 i L511 uzyskując >750 nasion dla każdej z linii

Wykonano ocenę typu wzrostu roślin dla 194 rodzin F_3 i rozmnożono linie L505 i L511 (uprawiano po 10 roślin)

Ocena typu wzrostu roślin w tunelu foliowym

Wyniki

Genotypowanie przez sekwencjonowanie dla trzech wybranych populacji mapujących ogórka

Analiza DArTseq: zidentyfikowano 4518 SNP i insilico SNP dla trzech badanych populacji $F_{2:3}$ i wskazano markery przydatne do mapowania

- najwięcej SNP zidentyfikowano dla populacji L500 × L504 860 SNP (32,3%)
- 697 segregowało 1:2:1 w $F_{2:3}$
- dla populacji L500 × L511 zidentyfikowano 516 SNP (19,4%)
- 435 SNP segregowało 1:2:1 w $F_{2:3}$
- najmniej SNP zidentyfikowano dla populacji L500 × L505 345 SNP (13%)
- 286 SNP segregowało 1:2:1 w $F_{2:3}$

Sekwencjonowanie prób zbiorczych: skonstruowano próby zbiorcze, składające się z DNA homozygot dominujących (Pool WT) i homozygot recesywnych (Pool M), które sekwencjonowano i identyfikowano polimorfizm

- najwięcej SNP zidentyfikowano dla prób L500 × L504 - ok. 37.5 tys
najmniej dla populacji L500 × L505 - ok. 32.8 tys
- 52% SNP miało charakter zmian synonimicznych
- zidentyfikowano zbliżoną liczbę polimorfizmów INDEL dla populacji L500 × L505 i L500 × L511 i nieznacznie więcej dla L500 × L505
- 53% polimorfizmów INDEL zmieniało ramkę odczytów

Podsumowanie wyników genotypowania DArTSeq

Populacja $F_{2:3}$	SNP różnicujące rodziców	SNP segregujące 1:2:1
L500 × L504	860	697
L500 × L505	345	286
L500 × L511	516	435

Podsumowanie wyników sekwencjonowania prób zbiorczych DNA

Populacja $F_{2:3}$ próba zbiorcza	Liczba SNP	Liczba polimorfizmów INDEL
L500 × L504		
Pool WT	37365	2348
Pool M	37720	2366
L500 × L505		
Pool WT	32793	2173
Pool M	32864	2159
L500 × L511		
Pool WT	34094	2149
Pool M	33661	2074
Średnia	34750	2212

Genotypowanie przez sekwencjonowanie pozwoliło na zidentyfikowanie markerów SNP i INDEL

Wyniki

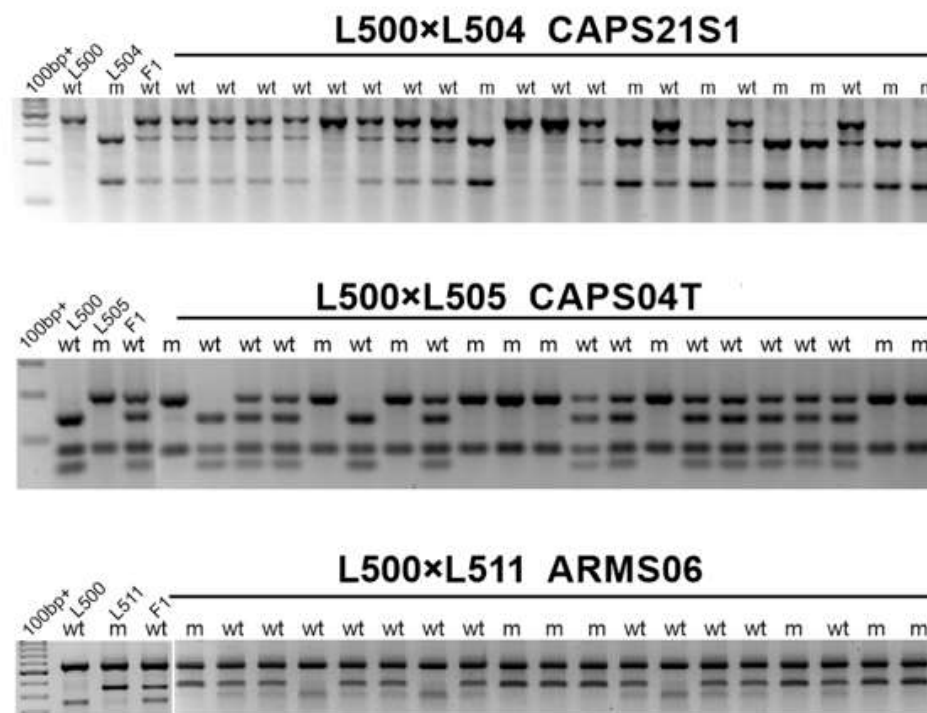
Testowanie markerów PCR na wybranych populacjach mapujących F₂

Testowano po trzy dobrze działające markery PCR na każdej z trzech populacji, pozwalające na weryfikację polimorfizmów typu SNP lub INDEL, znajdujące się w obrębie potencjalnych genów kandydackich:

- zgodność fenotypu z genotypem markerów w populacji L500 × L504 wynosiła 99% dla CAPS 21S1 i CAPS 21D2 oraz 98% dla INDEL 21IN5
- zgodność fenotypu z genotypem markerów w populacji L500 × L505 wynosiła 97% wszystkich trzech testowanych markerów CAPS 04T, CAPS 04A2 i INDEL 02IN2
- zgodność fenotypu z genotypem markerów w populacji L500 × L511 98,9% dla ARMS06 i CAPS03X oraz 87% dla INDEL03IN2

Testowanie markerów PCR w populacjach mapujących składających się ze 180 pojedynków F₂ pokazało, że wskazano obiecujące geny kandydackie dla genów odpowiedzialnych za zmieniony typ wzrostu roślin ogórka

Przykładowe profile amplifikacyjne otrzymane w wyniku genotypowania populacji mapujących z wykorzystaniem trzech markerów PCR w trzech populacjach

L500, L504, L505, L511 – linie rodzicielskie
wt – pojedynki F₂ o normalnym typie wzrostu
m – pojedynki F₂ o zmienionym typie wzrostu
100bp+ – marker wielkości DNA

Wyniki

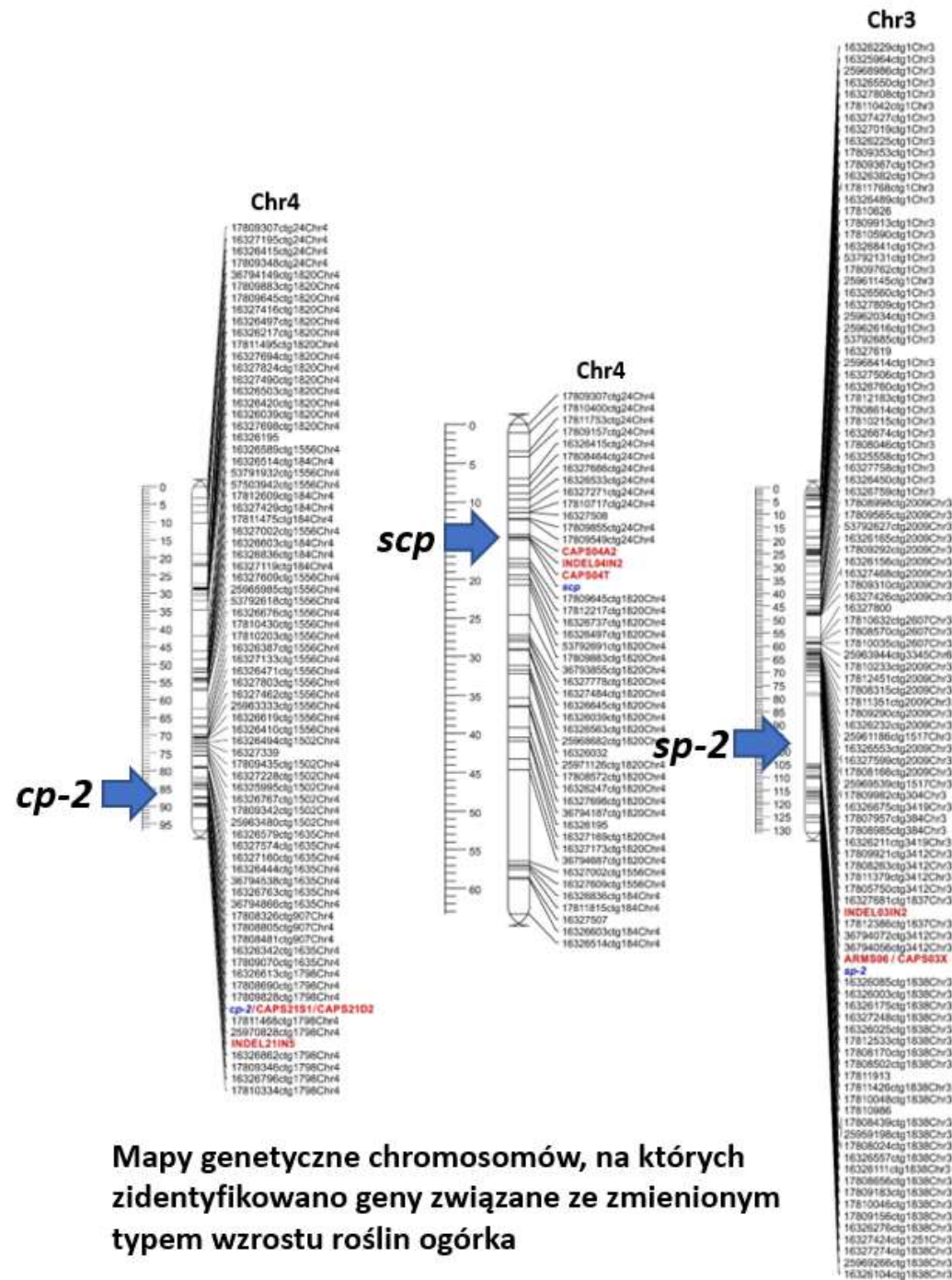
Mapowanie genów typu wzrostu roślin ogórka

Sekwencjonowanie prób zbiorczych pozwoliło wskazać polimorfizmy SNP i INDEL, różnicujące próby zbiorcze i wykonać analizę BSA-Seq

Markery SNP i oparte o PCR wykorzystano do skonstruowania map genetycznych i mapowania genów odpowiedzialnych za zmieniony wzrost roślin ogórka

- W populacji L500 × L504 na dolnym ramieniu chromosomu 4 zmapowano gen *cp-2*, w rejonie genomu o wielkości 253 kb
- W populacji L500 × L505 na górnym ramieniu chromosomie 4 zmapowano gen *scp* w rejonie o wielkości 717 kb
- Gen *sp-2* segregujący w populacji L500 × L511 zmapowano na dolnym ramieniu chromosomie 3 w dość dużym rejonie genomu o wielkości 6.6 Mb

Wyniki analizy BSA-seq oraz mapowania markerów SNP i PCR były zgodne i pozwoliły na zmapowanie genów odpowiedzialnych za zmieniony typ wzrostu roślin ogórka

Mapy genetyczne chromosomów, na których zidentyfikowano geny związane ze zmienionym typem wzrostu roślin ogórka

Wyniki

Analiza ekspresji wybranych genów metodą RT-qPCR

Do analizy wytypowano 10 genów na podstawie wyników analizy transkryptomów i mapowania genetycznego – były to geny związane z biosyntezą brassinosteroidów (BR)

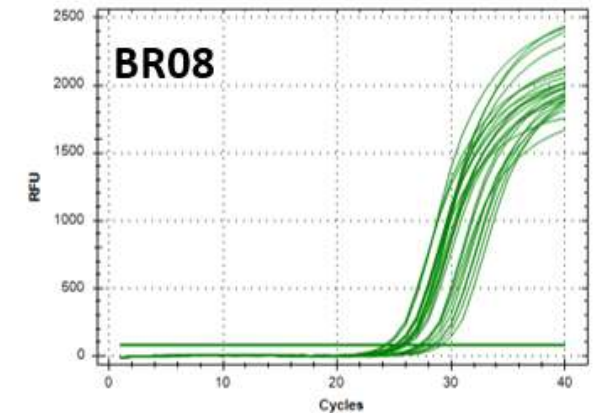
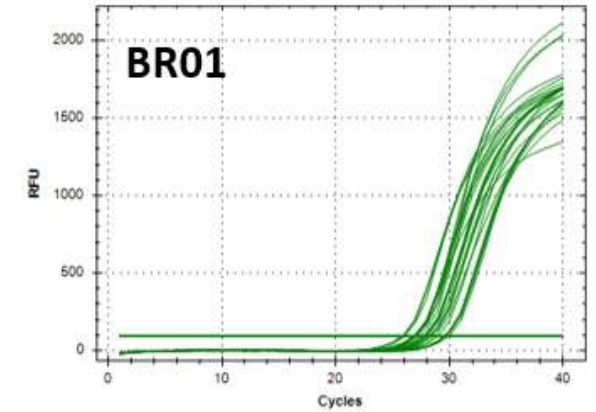
Badano linie L505 i L511 w odniesieniu do linii kontrolnej L500

Ekspresję badano w pędach roślin, w fazie 1-2 liści, uprawianych w warunkach fitotronowych

Stwierdzono, że:

- linia L505 wykazuje istotnie niższą ekspresję genu BR04 i wyższą genu BR08
- linia L511 wykazuje niższą ekspresję genów BR07 i BR10 i wyższą BR01 i BR08

Potwierdzono zmienioną ekspresję genów związanych z biosyntezą brassinosteroidów: dwóch genów u linii L505 i czterech genów u linii L511

Przykładowe krzywe amplifikacji RT-qPCR uzyskane dla dwóch genów BR01 i BR08 związanych z biosyntezą brassinosteroidów

Wnioski

Ocena fenotypowa rodzin F₃ trzech populacji mapujących F₂ ogórka i rozmnożenie linii rodzicielskich

- Dzięki rodzinom F₃ wskazano homozygoty dominujące pokolenia F₂ w loci warunkujących zmieniony typ wzrostu
- Potwierdzono, że zmieniony typ wzrostu linii L504, L505 i L511 jest warunkowany pojedynczymi genami recesywnymi

Genotypowanie przez sekwencjonowanie i z wykorzystaniem markerów PCR populacji mapujących ogórka

- Genotypowanie DArTSeq, sekwencjonowania prób zbiorczych i genotypowanie PCR umożliwiły zidentyfikowanie markerów molekularnych przydatnych do mapowania genów odpowiedzialnych za zmieniony typ wzrostu roślin ogórka

Mapowanie genów typu wzrostu roślin ogórka i wstępna analiza ekspresji zidentyfikowanych genów

- Skonstruowano mapy genetyczne i zmapowano trzy geny odpowiedzialne za zmieniony typ wzrostu roślin ogórka
- Wskazano geny kandydackie dla genów zmienionego typu wzrostu *cp-2*, *scp* i *sp-2*
- Wskazano geny związane z biosyntezą brassinosteroidów ulegające zmienionej ekspresji u linii L505 i L511

Prezentacja wyników badań

Postery

Każmińska K, Słomnicka R, Mużacz S, Zembruski K, Grad M, Stokowiec D, Korzeniewska A, Bartoszewski G (2023). Analiza genetyczna linii ogórka charakteryzujących się zmienionym typem wzrostu roślin. VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Olsztyn 21-22 czerwca 2023, Książka streszczeń, str. 30

Słomnicka R, Każmińska K, Bartoszewski G (2023). Transcriptome profiling of cucumber lines characterized by dwarf plant architecture. 11th Conference Polish Society of Experimental Plant Biology, Poznań 19-22 września 2023, Książka streszczeń, str. 182